
100 років з дня народження

Віктор Михайлович Глушков
(24 серпня 2023 – 30 січня 1982)

Віктор Михайлович Глушков – український науковець, піонер комп'ютерної техніки, автор фундаментальних праць у галузі кібернетики, математики та обчислювальної техніки, ініціатор та організатор реалізації науково-дослідних програм створення проблемно-орієнтованих програмно-технічних комплексів інформатизації, комп'ютеризації й автоматизації господарської та оборонної діяльності країни.

Віктор Михайлович зробив визначний внесок у розвиток фундаментальних досліджень у галузі математики, кібернетики і обчислювальної техніки. Він створив теорію цифрових автоматів, дискретних перетворювачів автоматів, дискретних перетворювачів інформації, макроконвеєрних обчислень, автоматизованих систем управління, які стали підвалинами загальної теорії обчислювальних систем. В результаті було засновано нову школу з теоретичної кібернетики.

Під керівництвом Віктора Михайловича розроблено низку вітчизняних обчислювальних машин та систем управління на їх основі. Створено програмно-технологічні комплекси та системи обробки даних, які знайшли широке практичне застосування. Він запропонував нові технології проектування електронних обчислювальних машин (ЕОМ) та виробництва їх елементної бази.

В.М. Глушков сформулював поняття кібернетики як наукової дисципліни з комплексною методикою досліджень, визначив проблеми найефективнішої взаємодії людини з машиною та запропонував шляхи їх розв'язання. Його розробки «око-рука», «читаючий автомат», самоорганізуюча структура поклали початок новим прикладним технологіям, пов'язаним зі створенням так званого штучного інтелекту.

Віктор Михайлович – лауреат багатьох премій та нагород, дійсний член АН СРСР (1964) та АН УРСР (1961), почесний член багатьох іноземних академій.

У 1962 р. В.М. Глушков заснував Інститут кібернетики й очолював його до 1982 р. За його ініціативи в 1969 р. на базі Київського університету імені Тараса Шевченка було відкрито перший в СРСР факультет кібернетики.

В.М. Глушкову належить ініціатива створення Міжнародного науково-навчального центру для підготовки наукових кадрів в області інформатики та інформаційних технологій, який був створений у 1997 році та й досі успішно працює в складі Кібернетичного центру.

Міжнародний центр і сьогодні втілює в життя ідеї В.М. Глушкова. Центр є фундатором нового пріоритетного напрямку в інформатиці — інтелектуальні інформаційні технології. Серед інших найважливіших напрямів фундаментальних та прикладних досліджень і розробок слід виокремити розпізнавання образів, цифровізацію та інформатизацію суспільства, інтелектуальне управління, електронні технології та системи навчання, медичну та біологічну кібернетику, інформаційні технології у соціально-економічних системах. За цими напрямками у Міжнародному центрі склалися відомі в країні та за кордоном наукові школи та наукові колективи.

Наукові видання «Control Systems and Computers» («Системи керування та комп'ютери», раніше «Управляющие системы и машины») та «Cybernetics and Computer Engineering» («Кібернетика та обчислювальна техніка») також були започатковані Віктором Михайловичем і видаються й досі.

Наукова спадщина Віктора Михайловича величезна. Багато його ідей живе й зараз. Кожен, хто працював із ним, цінував його, був відданий його ідеям, і розвиває їх і сьогодні, виконуючи свій обов'язок перед суспільством та державою, як це робив свого часу Віктор Михайлович Глушков.

Головний редактор

100 years since the birth!

VIKTOR MYKHALOVYCH GLUSHKOV

(August 24, 1923 – January 30, 1982)

Victor Mykhailovych Glushkov is a Ukrainian scientist, a pioneer of computer technology, the author of fundamental works in the field of cybernetics, mathematics and computer technology, the initiator and organizer of the implementation of research programs for the creation of problem-oriented software and hardware systems for informatization, computerization and automation of economic and defense activities of the country.

Victor Mykhailovych made an outstanding contribution to the development of fundamental research in the fields of mathematics, cybernetics and computer technology. He created theories of digital automata, discrete automaton converters, discrete information converters, macro-pipeline calculations, automated control systems, which became the basis for the general theory of computer systems.

Under his leadership, a number of domestic computers and control systems based on them were developed. Software-technological complexes and data processing systems have been created that have found wide practical application. He proposed new technologies for the design of electronic computers and the production of their elementary base. He founded a new school of theoretical cybernetics.

He formulated the concept of cybernetics as a scientific discipline using a complex research methodology, identified the problems of the most effective interaction between a person and a machine and ways to solve them. The constructions he proposed "eye-hand", "reading machine", self-organizing structure laid the foundation for new applied technologies, unique developments related to the creation of the so-called artificial intelligence.

V.M. Glushkov developed fundamentally new approaches to creation, which had no analogues in the world and became the first fundamental work that covered the theoretical aspects of cybernetic science, its application in such areas as economics, biology and technology.

The scientific legacy of Viktor Mikhailovich is enormous. Many of his ideas are still alive today. Everyone who worked with him appreciated him, was devoted to his ideas, and develops them today, fulfilling his duty to society and the state, as Viktor Glushkov did in his time.

Editor-in-Chief V.I. Gritsenko